

DOEPAK

Du PAK Doe PAK POPPENSPE(ELMUSEUMKRUIELKRANTKRABEL) Doe PAK Du PAK
Nr. 187

Drie poppentheateralfabetkleurletters: MEP

Weer zo'n fraaie afbeelding uit de collectie van het *Poppenspe(e)lmuseum*. Elke jarige bezoeker van ons *museum* ontvangt als cadeautje* de eerste letter van zijn of haar naam in de vorm van een gevisualiseerde poppentheaterletter afkomstig uit een geïllustreerd *poppentheateralfabet*. Bij elk van de poppentheaterletters is een korte beschrijving van de afbeelding opgenomen, en een link naar achtergrondinformatie in het *poppentheater-abc* en documenten op www.poppenspelmuseum-bibliotheek.nl. De letters nodigen uit tot inkleuren. Kom al kijkend en lezend in aanraking met diverse internationale poppenspeltechnieken, -figuren en -attributen. * Papier (A4) met vier poppentheaterletters, waarvan één de eerste letter van de voor- of achternaam.

MEP – Het gaat er wild aan toe in de nationale volkspoppenkasten. De *knuppel* is een belangrijk attribuut om meppen uit te delen aan de tegenstanders van de hoofdpersonen in het *volkspoppentheater*. In het *handpoppenspel* wordt het slagwapen tussen de beide handjes van de pop geklemd. Wanneer de vijand is verslagen en slap over de *speelplank* ligt, laat de overwinnaar zijn knuppel over diens nek rollen. Het woord *akketatje* valt vaak in de Antwerpse *poesjenellenkelder*. Hierin delen de *voddebalen* geregeld fikse akketatjes uit aan hun tegenstanders. Aan hun rechterarm – die door middel van een stang wordt bewogen – hangt een dik stuk hout. Bij een maaiende armbeweging zwaait deze knuppel wijd uit en raakt de opponent met een luid klinkende klap.

M – *Marionet*: het circuspaardje Miško, schimmel. Figuur van de Slowaakse stangpoppenspeler *Anton Anderle* (1944-2008).

E – *Eucalypta*: heks. Figuur van *Jean Dulieu* – pseudoniem van Jan van Oort (1921-2006), poppen- en marionettenspeler, illustrator, tekenaar, schrijver, strip-, hoorspel- en filmmaker. Vooral bekend van de kinderboekenreeks met in de hoofdrol Paulus de Boskabouter.

P – *Pinocchio*: marionet die mens wordt. Figuur is ontsproten aan het brein van de Italiaanse journalist en auteur Carlo Collodi – pseudoniem van Carlo Lorenzini (1826-1890).

Wil je meer te weten komen over het (*volks*)poppenspel? Maak een reis door de wondere wereld van het poppentheater op www.poppenspelmuseum.nl/onderwijs en maak kans op een vrolijke *poppenstrip*. Op de websites www.geheugenvannederland.nl/poppenspel2, www.poppenspelmuseum.nl en www.poppenspelmuseum-bibliotheek.nl vind je informatie over het *museum*, de thema-exposities, onze educatieve uitgaven en de collectie. Afbeeldingen: drie letters vormende het woord MEP, kapitaalletters uit een *poppentheateralfabet*. Zie ook *Poppenspe(e)lmuseum* pamflet nr. 27a: *Poppentheateralfabetkleurletters* en *Poster IIIe*. Illustraties: *Elsje Zwart* © (2012). Concept en tekst: *Otto van der Mieden* ©. Hyperlinks: klik op de *vet gezette* tekst in het document. *Applaus!*

Doepak is hét Poppenspe(e)lmuseumcadeau. Doepak is gratis voor iedereen die de vragen van een Poppenspe(e)lspeurtocht goed beantwoord heeft. Verzamel alle afleveringen van de Doepakkruielkrant en -krabbels! Een dupak (spreek uit: dagpak) is een stang- en trucpop. Het nummer met de dupak wordt in het Tsjechische en Slowaakse volkspoppentheater met marionetten en stangpoppen altijd als toegift opgevoerd. De pop maakt sprongen waarbij zijn lijf beurtelings lang en kort wordt. Het is een truc die overeenkomt met het uitrekken en weer inkrimpen van de hals van de Dood van Pierlala in de poppenkast. Pierlala is een stokpop en wordt van onderaf gemanipuleerd; de dupak wordt als stangpop van bovenaf bewogen. Terwijl het rijzen van Pierlala's hals heel langzaam en onder doods stilte geschiedt, gaat het strekken en krimpen van de dupak razendsnel en met veel tumult. Dupak betekent 'stampend'. De houten voeten zijn met lood verzwaard. Het lijf van de pop is een zak van stof. De stang waaraan de dupak hangt, gaat door het hoofd en het lijf en zit vast aan de houten heup. Het gat in het hoofd is wijder dan de dikte van de stang, waardoor de kop soepel op en neer gaat. Aan weerszijden van de kop van de dupak is een touw vastgemaakt. De touwen gaan omhoog en zijn bevestigd aan een speethout. Door dit op en neer te bewegen, rekt en krimpt het lijf. De pop gaat als het ware door de knieën en veert weer op. Behalve springen kan de dupak ook om zijn as draaien; daarbij zwierven de armen wijd uit.